

Acció Cultural organitza, per segona vegada, una eixida a la neu a l'estació de **SUPER ESPOT** (Pirineus Catalans) del 13 al 19 de març, amb allotjament a l'apart-hotel *Orblanc*, a peu de pista.

Preu:
25.000 ptes., socis.
30.000 ptes., no socis.

Aquest preu inclou el viatge, l'estada amb pensió completa, el material d'esquí, l'assegurança de *Mondial Assistance*, el "forfait", i un curset de 10 h. (5 dies).

APUNTEU-VOS-HI JA.
ÚLTIMES PLACES.

Més informació al carrer de Moratín, 15, 8a, de València i al telèfon 351 17 27.

ACCIÓ CULTURAL DEL PAÍS VALENCIÀ

DIVENDRES ACABA DEFINITIVAMENT L'ERA SHOWA

Un enterrament imperial

Divendres —i sembla que retransmès en directe per les càmeres de TVE— el Japó dirà adéu a Hiro Hito.

L'emperador de l'era showa, mort el dia 7 de gener, després de 62 anys de governar el Japó, ha esperat embalsamat el moment de la seua gran cerimònia d'adéu.

Vicent Partal

Lenterrament ha alçat molta polèmica. Dins el Japó, en primer lloc, pel seu cost i la seua espectacularitat. El govern japonès calcula que costarà uns 80 milions de dòlars. La tomba només ja en costa 21 (2.500 milions de pessetes). Però, a més, hi ha les costoses mesures de seguretat —uns 20 milions de dòlars més—, que inclouen fins i tot dispositius per a impedir que grups antimonàrquics interferesquen les emissions de televisió. Malgrat això, el ministre de Finances Tatsuo Marayama ja ha dit que es tracta d'una «quantitat adequada per a una cerimònia solemne que no tindrà cap tipus d'extravagància». El mausoleu ocupa 2.500 metres quadrats i té una alçada màxima de 10,5 metres, que si no és extravagant, com a mínim sí que és gegantista.

La segona de les polèmiques ve de fora. Només mort l'emperador ja es van alçar veus protestant per la seua història passada. Curiosament, mentre fou viu, ningú s'atreví a dir que Hiro Hito fóra «un criminal de guerra» o que «hauria hagut de ser executat». Però això va ser el que va dir el primer ministre de Nova Zelanda poques hores després del final de la llarguíssima malaltia d'Hiro Hito.

No va ser l'únic. Al Japó la tesi més estesa diu que l'emperador no sabia massa bé el que es feia. La BBC —curiosament tampoc ho havia fet fins ara— va contraatacar amb un magnífic reportatge, visionat en moltes televisions del món, on queda clar que Hiro Hito no era un simple peó de Hitler. El reportatge naixia dels diaris íntims de col·laboradors destacats d'Hiro Hito i afirmava (entre altres coses) que l'emperador plorava de goig cada vegada que li anunciaven que el Japó havia conquistat un nou territori i que reclamava duresa amb l'oposició. (En aquells anys per *duresa* calia entendre camps d'extermini i mort.).

Les associacions d'ex-combatents de diversos països van posar el crit al cel. A Gran Bretanya, en concret, la reina

Després de mort, Hiro Hito és qüestionat.

va passar el mort al príncep Carles, que, enmig d'un gran escàndol, es va negar a assistir a l'enterrament. Ho farà Felip d'Edimburg. A Holanda (que va patir la invasió japonesa dels que eren els seus territoris d'Indonèsia) les protestes també han estat massives. I a Austràlia i Corea.

Aquests fets han desencadenat, finalment, l'última de les polèmiques: dins el Japó l'escassa oposició republicana ha tret el cap i ha reclamat revisar les concepcions que els ciutadans tenen sobre l'emperador. Des d'Hiros-hima i Nagasaki que ja no se'l considera déu. Però encara és un signe sagrat. I, com ha demostrat tot l'enrenou del seu enterrament, una ferida oberta en el passat del país del sol naixent. □